EUROPAPARLAMENTET

2004 *2009*

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2008/2160(INI)

6.1.2009

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

med ett förslag till Europaparlamentets rekommendation till rådet om förstärkning av säkerheten och de grundläggande friheterna på Internet (2008/2160(INI))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Stavros Lambrinidis

PR_INI_art114

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS REKOMMENDATION TILL RÅDET 3

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION TILL RÅDET (B6-0302/2008) 9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS REKOMMENDATION TILL RÅDET

om förstärkning av säkerheten och de grundläggande friheterna på Internet (2008/2160(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation

– med beaktande av förslaget till rekommendation till rådet från Stavros Lambrinidis för PSE-gruppen om förstärkning av säkerheten och de grundläggande friheterna på Internet (B6-0302/2008),

– med beaktande av Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (ECHR) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna[1], särskilt bestämmelserna i dessa om skyddet av personuppgifter, yttrandefriheten, respekten för privat- och familjeliv samt rätten till frihet och säkerhet,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter[2], rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete[3], Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn[4], kommissionens förslag av den 13 november 2007 till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation och förordning (EG) nr 2006/2004 om konsumentskyddssamarbete (KOM(2007)0698), Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG av den 15 mars 2006 om uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät[5] och generaladvokatens yttrande av den 14 oktober 2008 i mål C-301/06, Irland mot parlamentet och rådet,

– med beaktande av rådets rambeslut 2005/222/RIF av den 24 februari 2005 om angrepp mot informationssystem[6], rådets rambeslut 2001/413/RIF av den 28 maj 2001 om bekämpning av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter[7], rådets rambeslut 2008/919/RIF av den 28 november 2008 om ändring av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism[8], kommissionens meddelande av

[1] EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.
[2] EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.
[3] EUT L 350, 30.12.2008, s. 60.
[4] EUT L 345, 31.12.2003, s. 90.
[5] EUT 2006 L 105, s. 54.
[6] EUT L 69, 16.3.2005, s. 67.
[7] EGT L 149, 2.6.2001, s. 1.
[8] EUT L 330, 9.12.2008, s. 21.

den 22 maj 2007 med titeln ”Att införa en allmän politik för kampen mot IT-relaterad brottslighet” (KOM(2007)0267), och de senaste initiativen till utredningar om allvarliga brott och terrorism (som projektet ”Check the Web” [Kontrollera Internet]),

– med beaktande av det arbete som utförts inom ramen för Europarådet, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationerna (FN), både när det gäller bekämpande av brottslighet och IT-brottslighet och skyddet av de grundläggande rättigheterna och friheterna, även på Internet[1],

– med beaktande av de senaste domarna från europeiska domstolar och nationella författningsdomstolar på detta område, och i synnerhet domen från den tyska federala författningsdomstolen i vilken en tydlig rätt till skyddet av konfidentialitet och integriteten hos informationstekniksystem erkänns[2],

– med beaktande av artikel 114.3 och artikel 94 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor samt yttrandet från utskottet för kultur och utbildning (A6-…/2008), och av följande skäl:

A. Internets utveckling visar att det håller på att bli ett oumbärligt verktyg för att främja demokratiska initiativ, en ny arena för den politiska debatten (t.ex. webbaserade kampanjer och omröstningar), ett nyckelinstrument på internationell nivå för att utöva yttrandefriheten (t.ex. bloggar) och utveckla företagsverksamhet.

B. Internet ger full innebörd till den definition av yttrandefrihet som fastställs i artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt formuleringen ”oberoende av territoriella gränser”.

C. Öppenhet, respekt för privatlivet och en anda av förtroende bland Internetaktörer bör betraktas som absolut nödvändiga element för att skapa en hållbar säkerhetsvision på Internet.

D. Genom den frihet som Internet ger har webben även använts som en plattform för våldsamma och odemokratiska meddelanden, sådana som t.ex. uppmuntrar till terroristattacker, och hot från IT-brottslighet har ökat i hela världen mer allmänt och utsätter individer (däribland barn) och nätverk för fara.

E. Dessa brott måste motarbetas effektivt och beslutsamt, utan att förändra Internets grundläggande fria och öppna struktur.

F. I ett demokratiskt samhälle är det medborgarna som har rätt att dagligen iaktta och bedöma handlingar och övertygelser hos sina regeringar och de privata företag som tillhandahåller dem tjänster, och inte regeringarna eller företagen som har rätt att dagligen iaktta och döma sina medborgares handlingar och övertygelser. Tekniskt avancerad

[1] Tidigare Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet av den 23 november 2001; Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter av den 28 januari 1981.
[2] BverfG [federal författningsdomstol], 1 BvR 370/07, 27.2.2008, punkt nr 1–333.

övervakningsteknik, i kombination med otydliga lagar med föreskrifter för användningen av sådan teknik, hotar denna princip alltmer.

G. Stora tekniska framsteg möjliggör i allt större utsträckning en hemlig övervakning av medborgarnas aktiviteter på Internet som är mycket svår att upptäcka. Övervakningsteknikens blotta existens bör inte per automatik rättfärdiga dess användning, men det dominerande intresset att skydda medborgarnas grundläggande rättigheter bör sätta gränserna och ange under vilka omständigheter som denna teknik får användas av offentliga myndigheter eller privata företag.

H. När man hanterar rättigheter som yttrandefrihet eller respekten för privatlivet bör det noteras att ett ingripande i utövandet av dessa rättigheter bara kan införas av offentliga myndigheter om de är ”i enlighet med lagstiftningen” samt nödvändiga och proportionerliga i ett demokratiskt samhälle.

I. På grund av Internets globala, öppna och deltagande struktur åtnjuter webben vanligen frihet, men detta utesluter inte behovet att (på nationella och internationella nivåer, i offentlig och privat struktur) återspegla hur de grundläggande friheterna för Internetanvändarna och deras säkerhet respekteras och skyddas.

J. Elektronisk analfabetism kommer att bli 2000-talets nya analfabetism. En försäkran om att alla medborgare ska få tillgång till Internet kan därför jämföras med att se till att alla medborgare får tillgång till skolundervisning, och denna tillgång bör inte förvägras av regeringar eller privata företag som bestraffning. Det är viktigt att ta itu med nya frågor som nätverksneutralitet, driftskompatibilitet, global åtkomst till alla Internetnoder, samt bruket av öppna format och standarder.

K. Rätt balans bör bibehållas mellan vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, som utgör enastående möjligheter för kreativt och kulturellt experimenterande och utbyte, och skyddet av immaterialrättigheter.

1. Europaparlamentet riktar följande rekommendationer till rådet:

Fullständig och säker tillgång till Internet för alla

a) Medverka i insatserna att göra Internet till ett viktigt redskap som ska ge användarna självbestämmandemakt, en miljö som möjliggör utveckling av strategier ”nedifrån och upp” och e-demokrati, samtidigt som man ser till att viktiga garantier upprättas eftersom nya former av kontroll och censur kan utvecklas på detta område. Den frihet och det skydd av privatlivet som användarna åtnjuter på Internet bör finnas i praktiken och inte bara i teorin.

b) Erkänn att Internet kan utgöra en utomordentlig möjlighet att stärka det aktiva medborgarskapet och att tillgång till nätverk och innehåll är ett av nyckelelementen i detta hänseende. Denna fråga bör utvecklas ytterligare på grundval av antagandet att alla har rätt att delta i informationssamhället och att institutioner och aktörer på alla nivåer har ett allmänt ansvar att bidra till denna utveckling[1], genom att man tar itu

[1] Se punkt 5A i den grekiska konstitutionen.

med de två nya utmaningarna elektronisk analfabetism och demokratisk uteslutning i den elektroniska eran.[1]

c) Säkerställ tillsammans med andra viktiga aktörer att säkerhet, yttrandefrihet och konfidentialitet liksom öppenhet på Internet inte behandlas som konkurrerande mål, utan i stället tillhandahålls samtidigt inom ramen för en heltäckande vision som motsvarar alla dessa krav.

Kraftfulla åtaganden för att bekämpa IT-brottslighet

d) Bjud in rådets ordförandeskap och kommissionen att överväga en heltäckande strategi i syfte att bekämpa IT-brottslighet, däribland tillvägagångssätt för att ta itu med frågan om ”identitetsstöld” på EU-nivå.

e) Uppmuntra till eftertanke när det gäller det nödvändiga samarbetet mellan privata och offentliga aktörer på detta område och förstärkning av samarbetet för brottsbekämpning.

f) Gå vidare med det arbete som gjorts inom ramen för projektet ”Check the Web” och främja åtgärder som syftar till att förbättra informationsspridningen om IT-brottslighet, som de senaste initiativen för att inrätta nationella larmplattformar och en europeisk larmplattform för inrapportering av överträdelser som begåtts på Internet, förutsatt att de nödvändiga skyddsåtgärderna tillämpas.

g) Stöd program som ska skydda barn och utbilda deras föräldrar, såsom fastställs i EU-lagstiftning med avseende på nya risker på Internet, och genomför en konsekvensbedömning av hur effektiva de befintliga programmen hittills varit.

h) Gå vidare med antagandet av direktivet om straffrättsliga åtgärder till skydd av immateriella rättigheter och inför samtidigt, för att uppnå detta syfte, ett förbud mot systematisk övervakning av alla användares aktiviteter på Internet och se till att straffen står i proportion till de överträdelser som begåtts. I detta avseende bör man också respektera enskilda användares yttrandefrihet och föreningsfrihet och bekämpa incitament till immaterialrättsliga brott på Internet, inbegripet vissa orimliga tillgångsbegränsningar som införts av rättighetsinnehavarna själva.

i) Säkerställ att uttrycket för kontroversiella politiska övertygelser på Internet, inbegripet uttryck för terrorism, inte blir föremål för straffrättsliga åtgärder.

Ständig uppmärksamhet när det gäller fullständigt skydd och ökade insatser för att främja grundläggande friheter på Internet

j) Slå fast att den ”digitala identiteten” blir en allt större integrerad del av vårt ”jag” och att den i detta avseende förtjänar adekvat och effektivt skydd av både privata och offentliga aktörer. Man bör ta vederbörlig hänsyn till vikten av anonymitet,

[1] I Europarådets dokument med titeln ”Internet – a critical resource for all” [Internet – en livsviktig resurs för alla] av den 17 september 2008 betonas det också att ”säkerställa och främja rättvisa och deltagande när det gäller Internet är en grundläggande åtgärd för utvecklingen av rättvisa och deltagande i samhället i stort”.

pseudonymitet och kontroll över informationsflödet för privatlivet och till att användare bör få tillgång till medel för att effektivt skydda detta.

k) Erkänn risken med former av Internetövervakning och Internetkontroll som också syftar till att spåra en individs alla ”digitala” steg, i syfte att tillhandahålla en profil av användaren och dela ut ”poäng”. Det bör klargöras att sådan teknik alltid ska bedömas i enlighet med dess behov och proportionalitet mot bakgrund av de mål som den är avsedd att uppnå. Behovet av en förhöjd medvetenhet hos och informerat samtycke från användarna när de gäller deras elektroniska aktiviteter (t.ex. i fråga om socialt nätverkande) bör också betonas.

l) Granska och föreskriv gränser för det ”samtycke” som antingen regeringar eller privata företag kan begära av och få fram från användare i syfte att avsäga sig en del av sitt privatliv, eftersom det finns en tydlig obalans i förhandlingsbefogenheter och kunskap mellan enskilda användare och dessa institutioner.

m) Begränsa kraftigt och fastställ de fall där ett privat Internetföretag kan behöva lämna ut uppgifter till offentliga myndigheter.

n) Fördöm statlig censur av det innehåll som kan sökas på webbplatser, särskilt när dessa begränsningar kan få en ”dämpande effekt” på politiska yttranden.

o) Uppmana medlemsstaterna att se till att yttrandefriheten inte godtyckligt begränsas av den offentliga och/eller privata sfären och undvik alla lagstiftande eller administrativa åtgärder som skulle kunna få en ”dämpande effekt” på enskildas yttranden.

p) Uppmärksamma att utvecklingen av ”tingens Internet” inte bör undgå skyddet av uppgifter och medborgarnas rättigheter.

q) Uppmuntra till främjandet av principen *privacy by design* [inbyggda skyddsmekanismer för att skydda den personliga integriteten], enligt vilken krav för skydd av privatliv och uppgifter bör införas så snart som möjligt i livscykeln för ny teknisk utveckling.

Internationella åtaganden

r) Uppmana alla Internetaktörer att engagera sig i den pågående processen med *Internet Bill of Rights* [grundläggande rättigheter på Internet], som bygger på existerande grundläggande rättigheter, främjar deras tillämpning och underlättar erkännande av nya principer. I detta avseende kan den dynamiska sammanslutningen för grundläggande rättigheter på Internet spela en ledande roll.

s) Se i detta avseende till att ett processinriktat flerpartsinitiativ på flera nivåer och en blandning av globala och lokala initiativ övervägs för att noga ange och skydda Internetanvändarnas rättigheter och därmed säkerställa processens legitimitet, ansvarsskyldighet och antagande.

t) Uppmuntra EU att aktivt delta i olika internationella forum som behandlar globala och begränsade aspekter på Internet, som Forumet för förvaltning av Internet (IGF).

u) Delta, tillsammans med alla de berörda europeiska aktörerna, i upprättandet av ett europeiskt forum för förvaltning av Internet, som ska granska den erfarenhet som förvärvas vid nationella forum, fungera som en regional pol och mer effektivt sprida Europatäckande frågor, ståndpunkter och problem till de framtida internationella forumen för förvaltning av Internet.

o

o o

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna rekommendation till rådet och, för kännedom, till kommissionen.

11.6.2008

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION TILL RÅDET (B6-0302/2008)

i enlighet med artikel 114.1 i arbetsordningen

från Stavros Lambrinidis

om förstärkning av säkerheten och de grundläggande friheterna på Internet

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation

– med beaktande av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och stadgan om de grundläggande rättigheterna, och i synnerhet klausulerna i dessa om skyddet av personuppgifter, yttrandefriheten och respekten för privatliv och familjeliv,

– med beaktande av de senaste initiativen till utredningar om allvarliga brott och terrorism (som projektet ”Check the Web”) och det aktuella förslaget att ändra rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism, och förslaget till en översyn av direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation,

– med beaktande av det arbete som utförts inom ramen för Europarådet, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationerna (FN), både när det gäller bekämpande av brottslighet och IT-brottslighet och skyddet av de grundläggande rättigheterna och friheterna, även på Internet,

– med beaktande av de senaste domarna från europeiska domstolar och nationella författningsdomstolar på detta område, och i synnerhet domen från den tyska federala författningsdomstolen i vilken en tydlig rätt till skyddet av konfidentialitet och integriteten hos informationstekniksystem erkänns,

– med beaktande av artikel 114.1 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Internet har blivit ett nyckelinstrument på internationell nivå när det gäller att utöva yttrandefriheten och utveckla företagsverksamhet. Dessa omständigheter gör det ännu viktigare att inte begränsa detta instrument i kampen mot brottslighet och även vid missbruk av offentliga och privata befogenheter.

B. Internets världsomspännande vidd, snabba utveckling och särskilda tekniska kännetecken gör det svårt att övervaka med enbart nationell lagstiftning, och det borde vidtas initiativ, inte minst på internationell nivå, för att värna enskildas rättigheter till både säkerhet och frihet och skydd av deras privatliv.

1. Europaparlamentet riktar följande rekommendationer till rådet:

   a) Underlätta en successiv harmonisering inom EU av nationell lagstiftning som avser krav på skyddet av grundläggande rättigheter på Internet.

b) Vidta åtgärder för att intensifiera dialogen mellan nationella och europeiska lagstiftare samt mellan nationella och europeiska domstolar.

c) Främja dialogen mellan alla som är engagerade i och berörs av Internet, särskilt Internetoperatörer och Internetanvändare.

d) Främja ingåendet av de nödvändiga internationella avtalen, både på bilateral (särskilt transatlantisk) och multilateral nivå (initiativ från Europarådet, OECD och FN).

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna rekommendation till rådet och, för kännedom, till kommissionen.